

วิจิตร ภูมิสถาปัตย์

งานส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรมไทย

ครั้งที่

๕

ณ วิทยาเขตกลาง
สว.ประสานมิตร

A
CA1.21
2523

๕-๘ ธค. ๒๕๒๓

อนาคตรุ่งเรือง บนรากฐานที่มั่นคง ธนาคารไทยพาณิชย์

นับแต่ปี 2449 จวบจนถึงทุกวันนี้ ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารไทยแห่งแรกได้เพิ่มพูนความมั่นคงขึ้นตามกาลเวลา เช่นเดียวกับโพธิ์ใหญ่ที่หยั่งรากลึกลงในแผ่นดิน

บัดนี้ ธนาคารไทยพาณิชย์ เติบโตใหญ่ไพศาลคู่กับสัญลักษณ์ใบโพธิ์ แดงกิ่งก้าน 315 สาขาทุกทิศทั่วไทย มีสำนักงานอยู่ในศูนย์กลางการเงินของโลก 3 แห่ง ที่นิวยอร์ก

ลอนดอน และฮ่องกง พร้อมด้วยธนาคารตัวแทนอีกกว่า 100 แห่งทั่วโลก

เราพร้อมที่จะรับใช้ทุก ๆ ท่าน ด้วยบริการเงินฝากและเงินกู้ประเภทต่าง ๆ เพื่ออนาคตธุรกิจและชีวิตครอบครัวที่สุขสมบูรณ์ รวมทั้งบริการอันอำนวยความสะดวกสบายอื่น ๆ เช่น บริการเช็คเดินทาง ตั๋วแลกเงิน และเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

โอนเงิน ตู้ไปรษณีย์ เช็คของรายได้ ชำระค่าน้ำประปา ไฟฟ้า โทรศัพท์และภาษี ทะเบียนรถยนต์

หากท่านแสวงหาความมั่นคงเพื่อเป็นหลักประกันอนาคต เชิญแวะมาปรึกษาเรา ธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาใดก็ได้ ทั่วประเทศไทย

สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ และกระทรวงการคลังมีเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่

ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารไทยแห่งแรก
มั่นคงด้วยรากฐาน บริการด้วยน้ำใจ

อชิกสิรวาท

เนื่องในดิถีคล้ายวันพระราชสมภพ

5 ธันวาคม 2523

A
021.21
2523

เอกสาร มศว.

ขอเดชะฝ่าละอองธุลีพระบาท
ข้าพระพุทธเจ้าพร้อมน้อมเกล้าฯ นำ
พระอนุชานามทิตาสุดสรรเสริญ
พระบรมมิ่งก่องกระจำงพ่างพรหมาน
ฉะนี้แล้วไฉนเล่ามิเฝ้ากักดี
ขอทรงก้มแดนทองของผองไทย
ขออัญเชิญพระสยามเทวาฤทธิ
แผ่แสงธรรมปกป้องพระนครองการ

วันพระราชสมภพทวบนนำ
โกสุมคำฐูปเทียนทองของสักการ
พระเมตตาการุณเกินวจีขาน
พระภูบาลพระเทวีดเกล้าฯ ของชาวไทย
ปองจงรักบาทบงสุ์คู่ังโลกชัย
ไว้ณ ไต้เบ็องยุคพระบพทาลัย
พระมหิทธิไศรรัตน์อันฉายฉาน
ทรงพระเกษมสรวาณนานกาล-เทอญ

รศ. ระวาท วนิตพันธ์
ประพันธ์

00452

พัฒนา

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒของเราได้จัดงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย ครั้งที่สี่ขึ้น นอกจากเป็นกิจกรรมทางการศึกษาของนิสิต ที่ข้าพเจ้าได้ให้ความสนใจเป็นพิเศษตลอดมาแล้ว ยังเป็นเรื่องเกี่ยวกับศิลปและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งในการสร้างความเป็นคนและสร้างความเป็นชาติ

ท่านทั้งหลายคงตระหนักดีว่าการเกิดเป็นคนนั้นอาจจะยากลำบากประการใดก็ตาม แต่การดำรงความเป็นคนให้อยู่ได้ดีด้วยดีนั้นยากกว่าการดำรงความเป็นคนให้อยู่ได้ดีด้วยดี หมายความว่า สามารถมีชีวิตอยู่อย่างมีความสุข เป็นประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น รวมทั้งประเทศชาติไทยเราเช่นเดียวกับชาติอื่น ต้องการพลเมืองที่มีคุณธรรมและความสามารถ ความคิดเห็นของนักปราชญ์ทั้งตะวันตกและตะวันออกต่างก็เห็นพ้องต้องกันว่า ความเป็นคนมีอยู่สามระดับ คือ คนธรรมดาหรือปุถุชน คนที่สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น

ได้ดี คือ สังคหชนหรือที่นักปราชญ์กรีก เรียกว่าสัตว์สังคม และคนที่สามารถนำผู้อื่นหรือแก้ปัญหาให้กับสังคมและพัฒนาสังคมให้เจริญรุ่งเรืองได้ ได้แก่ ปรัชญชนหรือปัญญาชน ที่เพลโตเรียกว่า Philosopher-King คุณสมบัติสำคัญที่จะยกระดับความเป็นคนให้เหนือความเป็นสัตว์โลกอื่น ๆ คือ จากปุถุชนขึ้นมาตามลำดับจนถึงความเป็นปัญญาชนก็คือจิตใจที่มีระเบียบ อ่อนหวาน สุขุม คัมภีรภาพ และสุนทรียคือมีความงามที่ละมุนละไมลึกซึ้ง คุณสมบัติดังกล่าวนี้ก่อให้เกิดได้หลายทาง แต่ทางที่สำคัญที่สุดต้องอาศัยศิลปและวัฒนธรรม ผู้มีจิตใจแห่งศิลปแท้จริงย่อมรู้จักเปิดช่องให้จิตใจของตนเติบโตอย่างมีระเบียบ ถูกจังหวะเต็มไปดด้วยลีลาที่เหมาะสมและงดงาม ในที่สุดก็นำไปถึงจิตที่มีสติสมาธิ และปัญญาอันเป็นยอดคนและยอดปรารถนาได้

นอกจากเป็นอุบายสำคัญในการพัฒนาคนให้เป็นคนสมบูรณ์แล้ว

ศิลปวิทยา

ศิลปและวัฒนธรรมยังเป็นปัจจัยที่เด่นชัดในการพัฒนาชาติและดำรงความเป็นชาติอยู่ได้ ศิลปวัฒนธรรมของแต่ละชาติเป็นเอกลักษณ์ที่แสดงให้เห็นคุณธรรม ภูมิธรรมและปัญญาธรรมของบุคคลแต่ละชาติว่าเหมือนกันภายในชาติเดียวกันอย่างไร และแตกต่างกันคนชาติอื่นอย่างไร ดังคำกล่าวที่ว่า “สำเนียงบอกภาษา กริยาบอกสกุล” เราพบคนใช้ตะเกียบ สวมเกี้ยว นิยมรับประทานกิมจี้ สะปาดัดดี ฯลฯ อย่างใดอย่างหนึ่ง เราย่อมเดาเกือบได้อย่างถูกต้องทันทีว่าเป็นคนชาติไหน เหล่านี้เป็นอาทิ นอกจากนี้ศิลปและวัฒนธรรมยังมีความสำคัญในฐานะที่เป็นเครื่องกำหนดวิถีการอยู่ร่วมกันและเข้าใจกันอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อยรวมทั้งการสร้างสรรคคนรุ่นใหม่ ที่พึงปรารถนาได้อย่างดีอีกด้วย เช่น เราต้องการให้พลเมืองของชาติมีความประหมัดโดยตระหนักว่าชีวิตที่อยู่อย่างเรียบง่ายนั้น เป็นคุณธรรมสูงส่งแห่งชีวิต เราเอาใจใช้

ดนตรี เพลง ภาพยนตร์ คติธรรม แห่งชีวิต ประเพณี วรรณคดี นิทานประจำชาติ คำพังเพย สุภาษิต ฯลฯ ที่เกี่ยวกับชีวิตอย่างง่าย ๆ มาแสดงให้เห็นว่าเป็นศิลปและความสูงส่งในตัวเองได้ เป็นต้น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้พัฒนาวัฒนธรรมและประยุกต์ศิลปให้หลาย ๆ และมีประโยชน์แก่ชีวิตมากขึ้นกว่าศิลปเพื่อจรรโลงใจเป็นสำคัญเพียงอย่างเดียว เช่น การปรับปรุงศิลปที่เรียกว่าศิลปาชีพต่าง ๆ เป็นการเน้นให้เห็นว่า อาชีพต่าง ๆ เช่น การทอแห การทำน้ำตาล การเกี่ยวข้าว การขุดแร่ต่าง ๆ เป็นอาชีพที่มีความงามสมบูรณ์อย่างในตัวของมันเอง นับว่าเป็นการเพิ่มแนวทางการพัฒนาศิลปและวัฒนธรรมไทยให้กว้างขวางออกไปอีก

อนึ่ง เป็นที่น่าสังเกตว่าศิลปของเรานั้นมีลักษณะพิเศษเหนือกว่าศิลปของชาติอื่น ศิลปโดยทั่วไปมักสะท้อนให้เห็นความงามซึ่งของธรรมชาติและจินตนาการ แต่

ศิลปของไทยยังก้าวเหนือออกไปอีกชั้นหนึ่ง คือสร้างธรรมชาติและจินตนาการให้เป็นความงาม เช่น อากาเรเดิน อากาเรหัวเราะ อากาเรร้องไห้ หรือแม้กระทั่งการขุดดิน ศิลปไทยสามารถแสดงออกให้เป็นศิลปที่งดงามและสง่าได้อย่างน่านิยมและน่าภูมิใจยิ่งนัก

ด้วยความคิดและภูมิใจ ข้าพเจ้าขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนสนับสนุนและเกี่ยวข้องให้งานนี้บังเกิดขึ้นได้ด้วยดี ขอให้บรรลุสำเร็จตามวัตถุประสงค์ เพื่อประโยชน์ ความสุข และความเป็นสิริมงคลดังกำหนดสมมโนโรจนแก่ทุกท่านจงทุกประการ

ดร.นิพนธ์ ศศิธร
อธิการบดี
มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

ศิลปวัฒนธรรม	เครื่องหมายสำคัญ	มนุษย์พัฒนา
สรรค์สร้างจิตใจ	คนไทยถ้วนหน้า	ศักดิ์ศรีสง่า
มอศอวอนี่	จัดครั้งที่ดีที่สุด	ทั่วโลกชื่นชม
พลังทั้งหลาย	มุ่งหมายเกลียวกลม	ช่วยกันระดม
แปดวิทยาเขต	ล้วนแต่พิเศษ	วัฒนธรรมไทย
มุ่งแพร่ชื่อเสียง	ทั้งเวียงสนใจ	การแสดงจัดไว้
หลายแรงแข่งขัน	ร่วมคิดช่วยกัน	ของศรัทธาครินทร์
น้ำใจทุกท่าน	ช่วยงานทั้งสิ้น	งานเสร็จสมจินดี
มหาวิทยาลัย	ขอบคุณน้ำใจ	ยกย่องชมเชย
ทบวงฯสรรจัด	บริษัทคุ้นเคย	ขอดึงจริงเอย
อีกผู้ศรัทธา	ไม่มีละเลย	ช่วยเหลือเอื้อกัน
ส่งเสริมศิลป์	ล้วนมีเมตตา	มีจิตผูกพัน
เสียดสละสร้างสรรค์	วัฒนธรรมไทยพลัน	รุ่งเรืองต่อไป

วิจิตร สันศิริ

รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต มศว. ประสานมิตร

รายการแสดงในงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย ครั้งที่ 4

วันศุกร์ที่ 5 ธันวาคม 2523

16.00 น.

พิธีเปิดงาน ณ หอประชุม

16.30 น.

โหมโรงศรีนครินทร์ (ทุกวิทยาเขต)

17.00 น.

เสียงวีรทอง

สถานที่เวทีกลางแจ้ง

19.30 - 20.00 น.

บรรเลงดนตรีและขับร้องถวายพระพร (ทุกวิทยาเขต)

20.05 - 20.35 น.

รำโคม (ประสานมิตร)

20.40 - 21.05 น.

รำถวายพระพร (ปทุมวัน)

21.10 - 21.20 น.

รำถวายพระพรดอกไม้เงินทอง (บางแสน)

21.25 - 21.40 น.

ระบำศิลปะอาชีพ (สงขลา)

21.45 น.

ละครประวัติศาสตร์ "ศึกบางระจัน" (พลศึกษา)

๒

วันเสาร์ที่ 6 ธันวาคม 2523

สถานที่หอประชุม

9.00 - 12.00 น.
13.00 - 13.25 น.
13.30 - 13.45 น.
13.50 - 14.05 น.
14.10 - 16.00 น.

ดนตรีไทย สงขลา พิษณุโลก มหาสารคาม
ดนตรีไทย (บางแสน)
รำศรีวิชัย (สงขลา)
รำกลองยาว (มหาสารคาม)
ละครพูด "คน..." (ปทุมวัน)

สถานที่สระมรกต

10.00 - 15.30 น.
15.30 - 16.00 น.

สาธิตชีวิตไทยริมน้ำ (ปทุมวัน)
การเล่น "ดอกสร้อย" (ปทุมวัน)

สถานที่เวทีกลางแจ้ง

17.30 - 18.00 น.
18.15 - 18.45 น.
18.50 - 19.05 น.
19.10 - 19.30 น.
19.35 - 19.45 น.
19.50 - 20.05 น.
20.10 - 20.55 น.
21.00 - 21.25 น.
21.30 - 21.45 น.
21.50 - 23.30 น.

ระบำเทอดพระเกียรติสมเด็จพระภัทรมหาราช (ประสานมิตร)
รำศรีนครินทร์ (ปทุมวัน)
รำดั่งหวาย (มหาสารคาม)
ระบำนพรัตน์ (บางเขน)
ระบำทอผ้าอ่างศิลา (บางแสน)
รำมั่งคละ (พิษณุโลก)
ละครพระลอลงสวน (พลศึกษา)
ละครใน "อุณรุท" (ปทุมวัน)
รำเทียน (สงขลา)
ละคร "สามัคคีเภท" (พิษณุโลก)

๓

วันอาทิตย์ที่ 7 ธันวาคม 2523

สถานที่สระมรกด

10.00 - 15.30 น.

ซาธิตวีตไทยริมน้ำ (ปทุมวัน)

15.30 - 16.00 น.

การเล่นลำตัด (ปทุมวัน)

สถานที่หอประชุม

9.00 - 12.00 น.

ดนตรีไทยปทุมวัน บางเขน พลศึกษา

13.00 - 13.30 น.

ซาธิตดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือ (พิษณุโลก)

13.35 - 13.45 น.

ระบำซอ (พิษณุโลก)

13.50 - 14.05 น.

ซาธิตเพลงบอก (สงขลา)

14.10 - 14.25 น.

กระโหม่ดิงตอง (มหาสารคาม)

14.30 - 16.00 น.

กระบี่กระบอง (พลศึกษา)

สถานที่กลางแจ้ง

16.35 - 18.00 น.

หมากรูกคน (บางเขน)

สถานที่เวทีกลางแจ้ง

18.00 - 18.10 น.

รำเดี่ยวเบิกโรง (บางเขน)

18.15 - 18.40 น.

ระบำศรีนครินทร์ทิวไรผ (ประสานมิตร)

18.45 - 18.55 น.

ย่ำหรีนตามนกงู (บางแสน)

19.00 - 19.20 น.

พลองไฟ (พลศึกษา)

19.25 - 19.35 น.

พม่านิมิตร์ (พิษณุโลก)

19.40 - 20.10 น.

โนห์รา (สงขลา)

20.15 - 20.30 น.

เต็ดเทิงหญิง (ปทุมวัน)

20.35 - 20.50 น.

รำบ้านเชียง (มหาสารคาม)

20.55 - 21.55 น.

หนังตลุง (สงขลา)

22.00 - 23.30 น.

ละครพื้นทาง "พระอภัยมณี" (ประสานมิตร)

วันจันทร์ที่ 8 ธันวาคม 2523

สถานที่หอประชุม

9.00 - 12.00 น.
13.00 - 13.45 น.
13.50 - 14.05 น.
14.10 - 14.25 น.
14.30 - 14.40 น.
14.45 - 16.00 น.
16.05 - 16.25 น.

ดนตรีไทย บางแสน ประสานมิตร
สาธิตดนตรีพื้นเมือง (มหาสารคาม)
วาดภาพประกอบเพลง (บางแสน)
ร้องแจ้ง (สงขลา)
รำศรีโคตรบูรณ์ (มหาสารคาม)
ละครพูดสลับรำ "ระเด่นลันได" (ปทุมวัน)
รำกลองยาว (บางเขน)

สถานที่กลางแจ้ง

17.00 - 18.30 น.

อภิปราย "อิทธิพลของศิลปวัฒนธรรมไทยกับการพัฒนาสังคม"
โดยวิทยากร 4 คน

สถานที่เวทีกลางแจ้ง

18.30 - 18.40 น.
18.45 - 18.55 น.
19.00 - 19.10 น.
19.15 - 19.25 น.
19.30 - 19.40 น.
19.45 - 19.55 น.
20.00 - 20.45 น.
20.50 - 21.00 น.
21.05 - 22.05 น.

พ็อนมาลัย (พิษณุโลก)
ระบำข้าวหลามหนองมน (บางแสน)
ระบำขุ่มนุ่นเผ่าไทย (บางเขน)
ระบำพัดพนัสนิคม (บางแสน)
รำศรีนครินทร์สัมพันธ์ (บางเขน)
ระบำกลอง (บางแสน)
ละครเทพนิยาย "ครุฑกับนาค" (ประสานมิตร)
พม่าเปิงมาง (บางแสน)
โขน "ไมยราพณ์สะกดทัพ ตอนหนุมาณฆ่าไมยราพณ์"
ประกอบรำชุดดาวดึงส์ (ปทุมวัน)

ความเป็นมา

เมื่อ พ.ศ. 2505 ขณะที่มีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีฐานะเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา นั้น ได้มีการจัดงานมหกรรมดนตรี (MUSIC FESTIVAL) ขึ้น ต่อมา พ.ศ. 2520 มหาวิทยาลัยและฝ่ายกิจการนิสิตทุกวิทยาเขต มีความคิดที่จะขยายขอบเขตงานให้กว้างขึ้น โดยให้มีการแสดงประเพณีศิลปวัฒนธรรมไทย ตลอดจนนิทรรศการทางศิลป

และการแสดงสินค้าพื้นเมืองของภาคต่าง ๆ จึงเปลี่ยนชื่องานเป็น “งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย” เป็นครั้งแรก

งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย จัดครั้งแรกที่ มศว. มหาสารคาม ครั้งที่ 2 และ 3 จัดที่มศว. สงขลา และสำหรับครั้งที่ 4 นี้ มศว. ประสานมิตร เป็นเจ้าภาพดำเนินงานการจัดงานในครั้งนี้ ตรงกับวโรกาส

วันเฉลิมพระชนม์พรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ในระหว่างวันที่ 5-8 ธันวาคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเทอดพระเกียรติองค์พระประมุขของชาติ ส่งเสริมและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมหัตถกรรมของไทย ส่งเสริมกิจการนิสิตในด้านต่าง ๆ และเป็นการเผยแพร่ชื่อเสียงเกียรติคุณให้มหาวิทยาลัยอีกด้วย

อาจารย์ผู้รับผิดชอบโครงการ

รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต

ผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต 8 วิทยาเขต

อาจารย์ที่ปรึกษาฝ่ายศิลปวัฒนธรรม 8 วิทยาเขต

งบประมาณในการใช้จ่าย

งบประมาณที่ขอสันนิษฐานจากทบวงมหาวิทยาลัย 100,000 บาท

งบประมาณกิจกรรมนิสิตทั้ง 8 วิทยาเขต คนละ 5 บาท 11.915 บาท

ตัวแทนนิสิตผู้รับผิดชอบในโครงการ

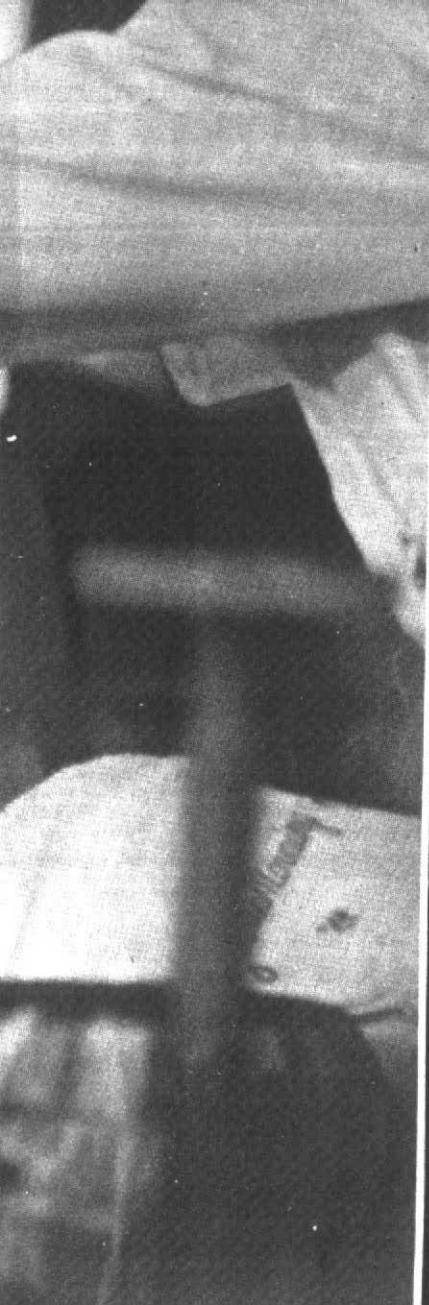
นายกองค์การนิสิต 8 วิทยาเขต

ประธานฝ่ายศิลปวัฒนธรรมองค์การนิสิต 8 วิทยาเขต

เอกสาร มศว.

00452

คิดอย่างฝรั่งคิด
เลื่อนอกและเนคไท
ความเจริญขริสแสง
ของดีที่เลิศล้ำ
เครื่องมือหรือเครื่องใช้
ของนอกนั้นและเทห์
ทำตัวให้เป็นหวัง
ทุกเรื่องจึงลงเอย
เพลงไทยก็เพลงเซย
ต้องฟังเพลงฝรั่งซี
คิดอย่างฝรั่งคิด
ชีวิตวิญญาณ์ไทย
มองหากี่ไม่เห็น
เขี้ยวผงที่เข้าตา

คือฟุดฟิดและฟอโฟ
นั่นคือวัฒนธรรม
คือเรื่องแรงและรวยร่ำ
ต้องเมคอิน ยูเอสเอ
สิวิไลซ์และโก้เก๋
ถ้าของไทยบรรลี่ยเซย
ตั้งแต่ชื่อไปเซียวเหวย
ว่าเอาอย่างฝรั่งดี
เอ็งเจิงเยยทั้งคาปี
ถึงเช็กซีส์บีมใจ
ต้องฟุดฟิดและฟอโฟ
จึงขายถูกเป็นธรรมดา
ความเป็นจริงประจัญหน้า
ออกเสียวที่เถิดเพื่อนไทย

รำศรีนครินทร์วิโรฒ

ศรีนครินทร์วิโรฒโปรดเกล้าฯ ชื่อ
ศูนย์กลางคือประสานมิตรสัมพันธ์กระเบื้อง
รวมอีกเจ็ดสถาบันอันรุ่งเรือง
ปทุมวันนั้นลือเลื่องเปรื่องวิชา

บางแสนแดนออกทิวศิวีย์ศักดิ์
วิชาค่าประจักษ์อยู่หน้าภักษา
พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำรำลือชา
ยังนำพางานวิจัยให้อินนาน
พิชญ์โลก โขศตฤณณ์ทิศอุลว

อักษรสารคามแขวงอีสาน
ส่งเสริมงานเอกสิทธิ์หลักโบราณ
บ้านเชียงสถานอุทยานประวัตินครศรีษะนาฯ

อีกสามวิทยาเขตพิเศษเฉลิม
เร่งส่งเสริมวิชาการงานศึกษา
มศว.บางเขนงานเด่นค่า
คามมรรคาพุทธบาทศาสตร์ขึ้นชม

มศว.พลศึกษาปรีชาเลิศ
เริ่มก่อเกิดการพละงเป็นปฐม
โครงการหลักของรัฐจัดอบรม
ฝึกสั่งสมเชิดชูครูกีฬาไทย

ภาคทักษิณถิ่นสุดท้ายหมายสงขลา
เกิดทุนค่าวัฒนธรรม ณ แดนใต้
เราทั้งแปดรวมผลิบั้นหัดไกล
เพื่อผดุงชาติไทยให้เรืองราม

ผศ.สุทิน ทองธานี

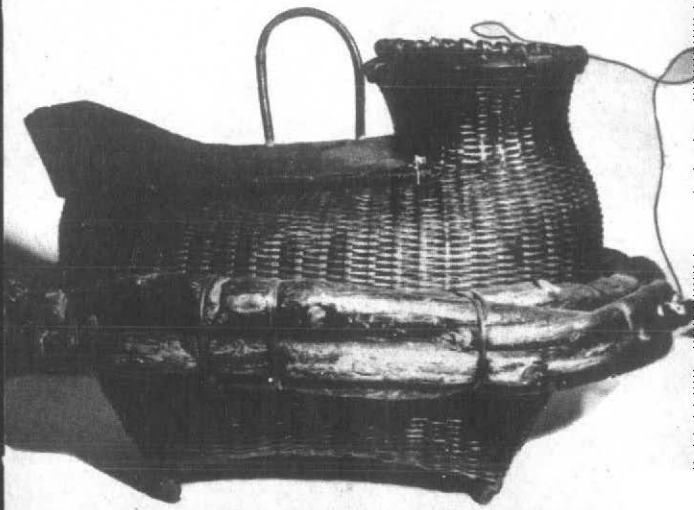
บริเวณงาน

ตึก 2 ชั้น 3-5 ที่พักของนิสิต

ตึก 3 กองอำนวยการ ประชาสัมพันธ์
ห้องพยาบาล
ห้องแต่งตัวนักแสดง

ตึก 4 ชั้น 2 นิทรรศการ

โถงตึก การแสดงศิลปกรรมของประสานมิตร
สนามฟุตบอล เวทีกลางแจ้ง (ช่วงเย็น)
หอประชุม เวทีการแสดง (ช่วงเช้า)

ในวงการช่างศิลป์ไทยแต่โบราณมีประเพณีที่นับถือกันมาอย่างมั่นคงและเห็นเป็นสำคัญอย่างหนึ่ง คือ "ถืออย่างครู" คำว่าถืออย่างครูนี้ มีความหมายอธิบายได้เป็นหลายนัย ซึ่งมีความโดยลำดับดังต่อไปนี้

การถืออย่างครูประการแรก หมายถึง การนับถือในคุณวุฒิในตัวครูบาอาจารย์ ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทั้งด้านวิชาการ ความเชี่ยวชาญ และชำนาญโดยฝีมือ และหนักด้วยประสบการณ์ บุคคลผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษในทางช่างศิลปะเช่นกล่าวนี้ ย่อมจะได้รับความยกย่องนับถือเป็นครูบาอาจารย์ได้ เมื่อเป็นบุคคลสำคัญขึ้น เช่นนี้ก็จะมีผู้ยอมมอบตัวเข้าเป็นศิษย์ขอรับการอบรมสั่งสอนถ่ายทอดความรู้และฝึกฝนในสำนักซึ่งมีบุคคลผู้ทรงคุณวุฒินั้นเป็นครูเป็นอาจารย์ การเล่าเรียนและฝึกหัดปฏิบัติวิชาช่างศิลปะอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ศิษย์ต้องอยู่ใกล้ชิดและติดตามการปฏิบัติงานของครูบาอาจารย์เป็นประจำ ศิษย์ย่อมได้รับประสบการณ์โดยตรงมีสังเกตเห็นและจดจำกลวิธีต่าง ๆ และการอันควรในด้านการประพศุติในส่วนตัวแห่งครูอาจารย์นั้น ๆ ส่วนเป็นสาระสำคัญอันเป็นสิ่งน้อมนำไปให้เกิดความเลื่อมใสในตัวบุคคล คือ ครูอาจารย์แต่ละท่าน ๆ เป็นเหตุหนึ่งให้เกิดการยอมรับนับถือยกย่องครูบาอาจารย์ในด้าน

คุณวุฒิ เป็นการถืออย่างหรือวัดของครูประการหนึ่ง

การถืออย่างครูประการที่สอง คือ ถือคุณธรรมในตัวครูบาอาจารย์ กล่าวคือบุคคลที่ทรงคุณวุฒิในทางวิชาคุณไม่จำเพาะแต่ด้านการช่างศิลปกรรมเท่านั้นแม้ในด้านอื่น ๆ ก็ดี ถ้าเป็นผู้ที่เจริญวิชาคุณถึงขีดขั้นสูงแล้ว ย่อมมีเมตตากรุณาต่อผู้ปรารถนาและใฝ่ในการช่างเล่าเรียนฝึกหัดวิชาทั้งหลายอยู่เป็นอัตรา คุณธรรมในตัวครูบาอาจารย์ที่แสดงความเมตตากรุณาถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ ให้ความสนใจตรวจตราฝึกหัดและสนับสนุนจนศิษย์เติบโตด้วยวิชา มีทั้งความรู้และความสามารถ เป็นผู้มีฝีมือได้ ก็ด้วยอาศัยคุณธรรมของครูอาจารย์โดยแท้ คุณธรรมเช่นนี้ย่อมเป็นสิ่งประทับใจแก่ศิษย์และให้รู้สึกกระตือรือร้นในความสำนึกมีรู้อย่างใจ เป็นเหตุให้เกิดความนับถือคุณธรรมของครูเป็นประการที่สอง

ในการเรียนรู้วิชาช่างศิลปะไทยแต่โบราณมาโดยลำดับคนทั้งหลายจะยอมรับและเห็นความสำคัญแต่ในทางรูปแบบมากกว่าคุณค่าทางวัสดุและกลวิธี เหตุฉะนั้น คนที่ฝึกหัดเป็นช่างศิลปะแต่ก่อนจึงนิยมและพอใจเรียนรู้ด้วยวิธีลอกเลียนและฝึกหัดเขียนตามแบบอย่างครูหรือเอาแบบครูให้ได้เข้าไว้เป็นพอ

เพราะแบบอย่างที่เป็นขั้นฝีมือนั้น ครูบาอาจารย์ย่อมเป็นที่รู้จัก ขอมรรู้กันแล้วในสังคม อันนี้เล่าการศึกษาความรู้ทางวิชาช่างศิลปะไทยแต่ก่อนถือเพียงว่า ถ้าฝึกหัดพากเพียรให้มีฝีมือเสมอเลียนแบบครูได้เป็นที่สุดแห่งการศึกษา และการอาศัยความสามารถในการเลียนตามแบบนั้นเป็นสิ่งรับรองคุณวุฒิของตัวได้ โดยเหตุเช่นนี้การถืออย่างหรือแบบอย่างฝีมือนั้นของครูจึงเกิดเป็นความนับถือเสมอตัวครูบาอาจารย์อีกประการหนึ่งในแวดวงกรช่างศิลปะไทย

ในส่วนของความรู้เชิงปฏิบัติการในทางช่างศิลปะอีกประการหนึ่งนั้นเล่า การเรียนให้ได้ความรู้ในทางนี้ย่อมขึ้นอยู่กับความรักใคร่เอ็นดูและความเมตตาของครูบาอาจารย์เป็นเฉพาะแต่ละคน ๆ จึงจะถ่ายทอดให้เป็นพิเศษ ความรู้ที่ศิษย์ได้รับในเชิงกลวิธีที่ดีลับหรือเป็นสาระสำคัญของสำนักช่างศิลปะแห่งนั้น ๆ จึงได้กลายเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ได้รับการนับถือเป็นความรู้ ซึ่งครูมอบเฉพาะคนพึงรับถือเอาไว้ และสืบทอดกันต่อมาโดยลำดับ เป็นเหตุแห่งการถืออย่าง คือ นับถือความรู้ของครูเกิดขึ้นอีกประการหนึ่ง

การถืออย่างครู คือ การยึดเอาหรือประพุดติดตามแบบอย่างครูดังที่กล่าวมาโดยลำดับแต่ข้างต้นนี้ เป็นคติหรือประเพณีนิยมกันอยู่ในพวก

ช่างศิลปะไทยและสังคมของหมู่พวกเขามาแต่สมัยโบราณ เป็นเหตุผลควรพิจารณาในทางที่เห็นเป็นส่วนดีมีคุณค่าได้เป็นหลายประการแต่ในที่นี้จะขอกล่าวเฉพาะทางด้านอนุรักษนิยม คือการที่คนรุ่นก่อนซึ่งเป็นช่างศิลปะประเภทยอมรับนับถือคือ ถือเอาอย่างครู นับเป็นลำดับแต่คุณวุฒิ คุณธรรม ความสามารถในเชิงฝีมือลายมือ และแบบอย่าง รวมทั้งกลวิธีต่าง ๆ เอาเอาไว้สำหรับตัวได้ครบถ้วน และประพุดปฏิบัติตามความเชื่อและการยอมรับนับถือมาโดยลำดับ กับเมื่อมีโอกาสถ่ายทอดไปยังคนรุ่นถัดลงมา ก็ถือเอาการปฏิบัติของครูอาจารย์แห่งตนเป็นแนวทางถ่ายทอดวิชานั้นให้แก่ศิษย์เป็นลำดับไป ประพุดกรรมเช่นนี้ควรเห็นเป็นการสำคัญในด้านการอนุรักษไว้ได้ซึ่งแบบอย่างวิธีการคตินิยม ในงานช่างศิลปะไทยมาเป็นลำดับมิได้เสื่อมสูญหรือขาดสายสกุลช่างศิลปะไทย ศิลปกรรมไทยหลายคือหลายประเภทด้วยกันจึงเป็นไปในลักษณะประเพณีนิยมหรือชนนิยม แม้ว่าจะสร้างขึ้นต่างยุคต่างสมัยมีอายุการสร้างห่างกันนาน ๆ ก็ตาม แต่จะมีรูปแบบคงสภาพใกล้เคียงเสมือนหนึ่งออกมาแต่รอยพิมพ์เดียวกัน ทั้งนี้ก็อาจกล่าวได้ว่า เนื่องมาแต่เหตุที่ถืออย่างครูนี้คือกกระมังจึงต้องดำเนินการเป็น

ไปในลักษณะการสืบทอดประเพณีหรือชนนิยมเป็นลำดับมา เหตุผลในทางพัฒนาหรือเปลี่ยนไปอย่างกระทันหันทางรูปแบบหรือวิธีการในงานช่างศิลปกรรมไทย จึงไม่ผู้ปรากฏหรือเกิดพุ่มมีขึ้นได้ง่าย ๆ ในทันทีในประวัติศาสตร์แห่งวงการศิลปกรรมช่างไทย

การถืออย่างครู ที่กล่าวมานี้ถ้าจะว่าเป็นสิ่งดีงามในด้านการอนุรักษ ก็เป็นสภาวะที่เหมาะสมแต่กาลเวลาแต่อดีตกาลและสภาพสังคมในยุคก่อนเท่านั้น ที่กล่าวเช่นนี้โปรดอย่าเพิ่งคิดเห็นไปว่าจะให้เด็กเกิดนับถือครูบาอาจารย์ก็หาไม่ได้ แต่โดยเนื้อแท้แห่งวัตถุประสงค์ มีความปรารถนาจะนำเสนอมให้เกิดการพิงใจในด้านปัญหาการพัฒนาที่เป็นไปไม่ได้ในแวดวงศิลปกรรมไทยในสมัยต่อมา และในเวลาปัจจุบันซึ่งเป็นปัญหาสำคัญยิ่ง การถืออย่างครู โดยเฉพาะติดอยู่กับรูปแบบอย่างเหนียวแน่น ควรกล่าวว่าเป็นตัวอย่างแสดงปัญหาสำคัญต่อการพัฒนาให้สอดคล้องและเหมาะสมกลมกลืนไปได้กับสภาพวิถีชีวิตของคนและสังคมปัจจุบัน

การถืออย่างครู ในกรณียอมรับและสืบทอดรูปแบบของครู โดยปราศจากความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และความทะเยอทะยานอยากที่จะพัฒนาให้สูงกว่าเดิมได้ ย่อม

เป็นเหตุในคุณค่าของศิลปกรรมหยุดนิ่งอยู่กับที่ การแสดงออกอย่างซ้ำซากในด้านรูปแบบเช่นนี้ทำให้ความสนใจของคนในสังคมปัจจุบันลดลงเป็นลำดับ งานศิลปกรรมก็จะกลายเป็นสภาพจากสิ่งอันควรชื่นชมด้วยใจจดจ่อ จะเป็นสิ่งจำต้องทำขึ้นมาด้วยเหตุผลตามประเพณีที่สืบ ๆ กันมาเท่านั้น ซึ่งกลายเป็นวัฏธรรมาที่ไม่สู้มีคุณค่าต่อจิตใจที่ชนทั้งหลายในสังคมจะชื่นชมได้

การยึดถือ รูปแบบครุแต่อดีต โดยสำคัญว่าเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ซึ่งจำต้องหวงแหนและชอบที่จะแสดงออกเมื่อมีโอกาสสำคัญในการประกาศเกียรติภูมิระดับชาติเนื่อง ๆ นั้นออกจะไม่เป็นสิ่งสมควร หรือพึงกระทำโดยมิได้พิถีพิถัน เพราะรูปแบบที่เป็นฝีมือของครุแต่ในอดีตสมัย ซึ่งเป็นสิ่งอันควรแก่การยอมรับและความภาคภูมิใจของชนในสังคมในสมัยนั้น ๆ ได้โดยแท้ก็ด้วยเหตุผลแห่งรูปแบบในสมัยนั้นเป็นภาวะธรรมอันคนร่วมสมัยพึงรู้จักเข้าใจและชื่นชมได้ด้วยใจจริง แต่สภาพแห่งรูปแบบอันล่วงสมัยกลายเป็นมรดกทางวัฒนธรรม เป็นอดีตภาวะไปแล้วย่อมไม่ใช่ง่ายแก่การรับรู้หรือยังให้เกิดความเข้าใจหรือชื่นชมได้ง่าย หรือถ้าจะสร้างขึ้นมาตามรอยเดิมด้วยวัตถุประสงค์ใดก็ตาม ก็อาจจะทำได้ด้วยเจริญตาม

รูปแต่ก็จะดูแล้วหรือปราศจากความรู้สึกทางจิตวิญญาณของการสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นการสูญเปล่าในการทำงานด้านศิลป และการแสดงออกโดยแท้

ประการหนึ่ง การอาศัยรูปแบบของครุเดิมเพื่อดำเนินการและแสดงออกในกาลปัจจุบัน หากไม่เป็นการกระทำเพื่อการอนุรักษ์หรือแสดงออกเฉพาะด้านที่มีวัตถุประสงค์ด้านลำดับวัฒนธรรมแล้วน่าที่จะเป็นการไม่สมควร เพราะเหตุว่ารูปแบบอันเกิดขึ้นด้วยความสามารถเชิงสร้างสรรค์ของศิลปินในสมัยหนึ่งย่อมอาศัยสภาพสิ่งแวดล้อมแห่งสังคมร่วมสมัยเป็นปัจจัยหล่อหลอมเป็นอิทธิพลในการสร้างสรรค์รูปแบบ รูปแบบแห่งยุคสมัยย่อมเหมาะสมต่อสภาพการรับรู้และชื่นชมในหมู่ชนร่วมสมัยนั้นโดยแท้ แต่ถ้าในกาลปัจจุบัน ยังค้นหุ้รังที่จะนำเอารูปแบบแห่งอดีตมาขัดเขี่ยให้คุณในปัจจุบัณจำยอมรับปรับเข้ากับสภาพการดำรงชีวิตโดยเฉพาะด้านความชื่นชมผลในด้านสุนทรียรสในทางศิลปะแล้วย่อมไม่เป็นการง่ายที่ชนทั่วไปในเวลานี้จะพึงรับได้อย่างสนิทและจริงใจ ทั้งนี้ก็เพราะรูปแบบแห่งอดีตสมัยนั้นเสมือนคนแปลกหน้านั้นเอง ถึงจะรับเอาเข้าไว้ได้บ้างแต่ก็จะมีคุณสมบัติของของเล่นที่ผ่านมือเท่านั้น การที่จะเป็นไปเพื่อชื่น

ชมด้วยอาการปกติเป็นธรรมชาติของคนในทุกวันนี้ย่อมไม่ใช่ว่าผลจริงแท้

ประการสำคัญในด้านรูปแบบที่ถือว่าเป็นแบบครุซึ่งเป็นที่ยอมรับนับถือและสืบทอดกันต่อ ๆ มาโดยลำดับ ล้วนมีรูปแบบต่าง ๆ กันเป็นหลายสกุล เพราะสร้างกันมีมาในหลายสมัยด้วยกัน การที่เกตินิยมยอมรับคุณค่าของรูปแบบในแต่ละสกุลในแต่ละสมัยตามที่ยอมรับกันอยู่ในแวดวงการช่างศิลป์ไทยมาจนกระทั่งทุกวันนี้ ก็ย่อมหมายถึงการยอมรับความสามารถของศิลปินชั้นครุ ซึ่งท่านเป็นผู้สร้างสรรค์รูปแบบอันมีคุณค่าเป็นที่นิยมยินดีและยอมรับนั้นด้วย ในอดีตสมัยจึงคู่ประหนึ่งว่าเป็นอุดมสมัย ที่มีศิลปินชั้นครุเกิดอยู่มากและล้วนแต่หนักไปด้วยความเก่งกล้าสามารถในฝีมือ อาจสร้างสรรค์รูปแบบได้ไม่มีขอบเขตกำหนด มีอยู่มากมายหลายสกุลแต่ครั้นหันมาแลดูสภาพกาลในปัจจุบัน เราล้วนขัดเคลนแบบอย่างของศิลปินชั้นครุ คงทำได้อยู่แต่เพียงลอกเลียนรอยฝีมือครูซึ่งล่วงสมัยมาหากินอยู่ต้น ๆ ในกาลเวลานี้จึงคู่ประหนึ่งว่าเป็นทุกภิกขสมัยในวงการศิลปะไทยไปเสียแล้วละหรือ จึงขาดศิลปินที่สามารถเกิดขึ้น ฝีมือของเขาไปพอเป็นแบบอย่างให้คนนับถือได้ ที่กล่าวเช่นนี้มีได้หมายความว่าหรือหวัง

แต่จะให้คัดลอกเลียนแบบอย่างมี
ฝีมือช่างเอกที่เกิดขึ้นใหม่ร่วมสมัย
ในกาลปัจจุบัน ซึ่งเป็นไปตามวิถี
แห่งอดิคนันเคยมาในรูปชนบนิยมนั้น
ก็เปล่า แต่ปรารถนาอย่างจริงใจจะ
ใคร่ได้แลเห็นคนที่เป็นช่างศิลปะ
ไทยในสมัยนี้ ไม่พึงใจเพียงแต่อาศัย
เหยียบย่างไปบนรอยอดีต เพื่อเดิน
ไปได้โดยไม่หลงทางเท่านั้น หาก
แต่ควรวริเริ่มสร้างสรรค์และกล้าหาญ
พอจะสร้างวิถีของตนเองเพื่อตนเอง
จักเดินไปได้ด้วยความภาคภูมิใจอย่าง
จริงใจในตนเอง ซึ่งจะประเสริฐกว่า
การอาศัยห่มหนังราชสีห์ฟู ๆ แล้ว
ท่องไปบนรอยอดีตอันสีกร้อน

การถืออย่างครุณั้นเป็นประเพณี
นิยมช่างไทยเราเชื่อว่าประเพณีนี้เป็น
วัฒนธรรมของคนในสังคมหนึ่ง ๆ แต่สังคม
มนุษย์ย่อมไม่อยู่นิ่งติดกับที่แต่จะเลื่อนไหล
เปลี่ยนไปได้ตามสภาพแห่งกาลเวลา
และสิ่งแวดล้อมสังคม คตินิยมอันดีเลิศ
ประเสริฐยิ่งในสมัยหนึ่งของสังคม อาจเป็น
สิ่งช่วยคุณค่าเมื่อสภาพของสังคมเต็มหมด
ไป มีคตินิยมใหม่เกิดขึ้นมาแทน การ
หวนเห่น ปรารถนาจะอนุรักษ์คุณค่าทาง
ประเพณีนิยมอันดีงามแห่งอดีตสมัยเอา
ไว้ให้ได้นั้นควรทำในลักษณะที่เป็นมรดก
ทางวัฒนธรรมของสังคมเท่านั้น ไม่ควร
ที่จะยอมรับแบบผูกมัดตนเองต่อสิ่งนั้น
เกินสมควร ควรเป็นไปในรูปการปรับใช้
หรือพินิจในทางสืบทอดเพื่อการพัฒนา
ตามกระแสแห่งสังคม

ทัศนะนิสิต

จาก 1 แล้ว 2 แล้ว 3 แล้ว
ก็ 4 ตั้งแต่มหาสารคาม สงขลา
สงขลาและประสานมิตร ที่ถูกเรียก
ว่า “งานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม
ไทย” โดยอาศัยทุนหล่อเลี้ยงจาก
ทบวงฯ และงบกิจกรรมนิสิต 8 วิทยา
เขต ลงมาสัมพันธ์กับความรู้สึกลอง
นิสิตจากการไปร่วมงานปีก่อนๆ
และการคาดเดากับงานในปีนี้

คุณรัช สุขใจ

บางเขน

“ปีที่แล้วได้ความรู้เกี่ยวกับ
วัฒนธรรมภาคต่าง ๆ เช่น อีสาน
ใต้ และจิตใจศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมฯ
ของสงขลาด้วย”

คุณสุภาขนิตร มาประณีต

บางแสน

“เป็นเงื่อนไขที่คิดจะ ใ้รู้จัก
เพื่อนต่างวิทยาเขต ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับ
การเข้ากลุ่มของแต่ละคน แต่สิ้น
เปลืองมากทั้งค่าเดินทาง เสื้อผ้า
และที่สำคัญเสียเวลาเรียนมาก”

คุณอาทิตย์ ชี้เจริญ

ปทุมวัน

“เน้นศิลปความสวยงาม ประ-
ชันขันแข่งกันมากกว่า เวลาที่จัดก็
นานเกินไป เปลืองงบประมาณ”

คุณจุมพฏ หารราชวงศ์ อดีตนิสิต ประสานมิตร

“งานครั้งก่อน ๆ ตัวเองไม่
ประทับใจนัก การแสดงตอนกลาง
วันเรียกคนไม่ค่อยได้ คนส่วนใหญ่
ที่ดูเป็นคนของวิทยาเขตที่เล่น ทาง
ด้านเวที ไข่แดงสีไม่เหมาะสมกับ
วัฒนธรรมไทย”

คุณภิญโญ กองทอง

บางแสน

“นิสิตควรมีส่วนร่วมมากขึ้น
ทางด้านจัดเวที ไม่ใช่เฉพาะตุกรการ
เท่านั้น”

คุณฐิตินันทนา ตันศรีสกุล ประสานมิตร

“การแสดงมาก เก้าและห้า
รูปแบบเดิม งบประมาณมีปัญหา
ทางชมรมต้องหาสปอนเซอร์เอง

นิสิตที่เข้าร่วมก็มีแต่ผู้สนใจและ
เกี่ยวข้องกับจริง”

นิสิตคนหนึ่ง ประสานมิตร

“ที่ผ่านมานิสิตไม่ได้เป็นเจ้าของ
ของงานอย่างแท้จริง ทั้ง ๆ นิสิตมี
ความสามารถพอสมควร สำหรับใน
การจัดงานครั้งนี้ การประชาสัมพันธ์
ทำได้ยาว การแสดงก็ไม่ทราบว่า
พร้อมแค่ไหน ขึ้นอยู่กับชมรมนาฏ
ศิลป์และดนตรีไทยเพียงชมรมเดียว”

“เป้าหมายความสัมพันธ์ก็ไม่
เป็นจริง เพราะส่วนมากอาจารย์
เป็นคนจัด ความจริงนิสิตควรจะ
เป็นคนสร้างงาน โดยมีอาจารย์เป็น
ที่ปรึกษา อย่างไรก็ตามปีนี้จัดที่
ประสานมิตร เราทุกคนก็ควรจะมี
ส่วนร่วมมาก ๆ”

จากความรู้สึกลึกต่าง ๆ ที่เพื่อน
ได้อ่านมา ก็คงพอจะมองเห็นว่า
“งานวัฒนธรรม 8 วิทยาเขต” เป็น
อย่างไรกัน ในหลาย ๆ ด้าน และ
หวังว่าการวิจารณ์ครั้งนี้ คงได้รับ
การปรับปรุงให้ดียิ่ง ๆ ขึ้น และรัก
ษาข้อดีของงานนี้ไว้

การ รำ

ศิลปวัฒนธรรม
ที่การรำ

การรำนับเป็นศิลปวัฒนธรรมประจำเผ่าพันธุ์ของมนุษย์ทุกชาติทุกภาษา ซึ่งอาจจะแตกต่างกันไปตามลักษณะเฉพาะของตัว สำหรับประเทศไทยเองมีคำเรียกงานกันจนคิดปากว่า ระบำรำฟ้อน ซึ่งมีนาฏลีลาจากเป็รหมายที่คล้ายคลึงกันกล่าวคือ เรียกชื่อแตกต่างกันไปตามภาษาของแต่ละภาค แต่ละท้องถิ่น เช่น ภาคกลางมีรำทรีนวล รำเอ็ดเทิง ฯลฯ ภาคใต้มี (รำ) ร่องเงิง ฯลฯ ภาคเหนือมี (รำ) ฟ้อนเล็บ ฟ้อนเทียน ภาคอีสานมี (รำ) แข็งกระดืบ ฯลฯ เป็นต้น เมื่อศึกษาจากขบวนการศิลปวัฒนธรรมแล้วเราสามารถแบ่งแยกศิลปวัฒนธรรมออกได้เป็นสองแนวทางใหญ่ คือ ศิลปวัฒนธรรม ของชาวบ้าน และศิลปวัฒนธรรมของฝ่ายปกครอง ซึ่งการเกิดขึ้นและจุดมุ่งหมายนั้นแตกต่างกันลิบลับ บางครั้งบางสมัยถึงกับขัดแย้งเอาศิลปวัฒนธรรมของชนชั้นตัวเองให้กับอีกฝ่ายหนึ่ง เพื่อที่จะคุกคามความคิดและรักษาสถานะของคนไว้ให้เหนียวแน่นยาวนาน

ศิลปวัฒนธรรมของชาวบ้านมีส่วนสัมพันธ์กับชีวิตประจำวันของพวกเขาอย่างแนบสนิทจากการที่ได้ลงแรงผลิตงาน ทั้งมีลักษณะเรียบง่ายไม่ซับซ้อน เช่นการรำกลองยาวสำหรับงานรื่นเริงหลังหน้าเกี่ยวข้าว เป็นต้น

ในทำนองเดียวกันศิลปวัฒนธรรมของฝ่ายปกครอง แม้จะมีลักษณะ

ตรงกันข้าม เราก็ไม่อาจปฏิเสธความมีอยู่ของมันได้

การรำก็เช่นกัน แม้กระบวนการร่ายรำของเจ้าขุนมูลนายสมัยระบบสมบูรณาญาสิทธิราชจะวิจิตรพิสดารเต็มไปด้วยท่าทางถึง ๘๘ ท่า ซึ่งแต่ละท่ามีชื่อไพเราะเพราะพริ้ง ยิ่งนัก เช่น เทพพนมปฐมพรหมสี่หน้า สอดศรีอ้อมมาลา ช้างนางนอน... ผาไลเพียงไพล่ พิสมัยเรียงหมอน.. และบางสิ่งบางอย่างถึงกับผูกขาดเอาไว้เสียพ้แต่ผู้เดียว เช่นการรำ โขน - ละครโน ศิลปวัฒนธรรมเหล่านี้ ดูเหมือนจะกลายเป็นของคลัง ของต้องห้ามกันไป

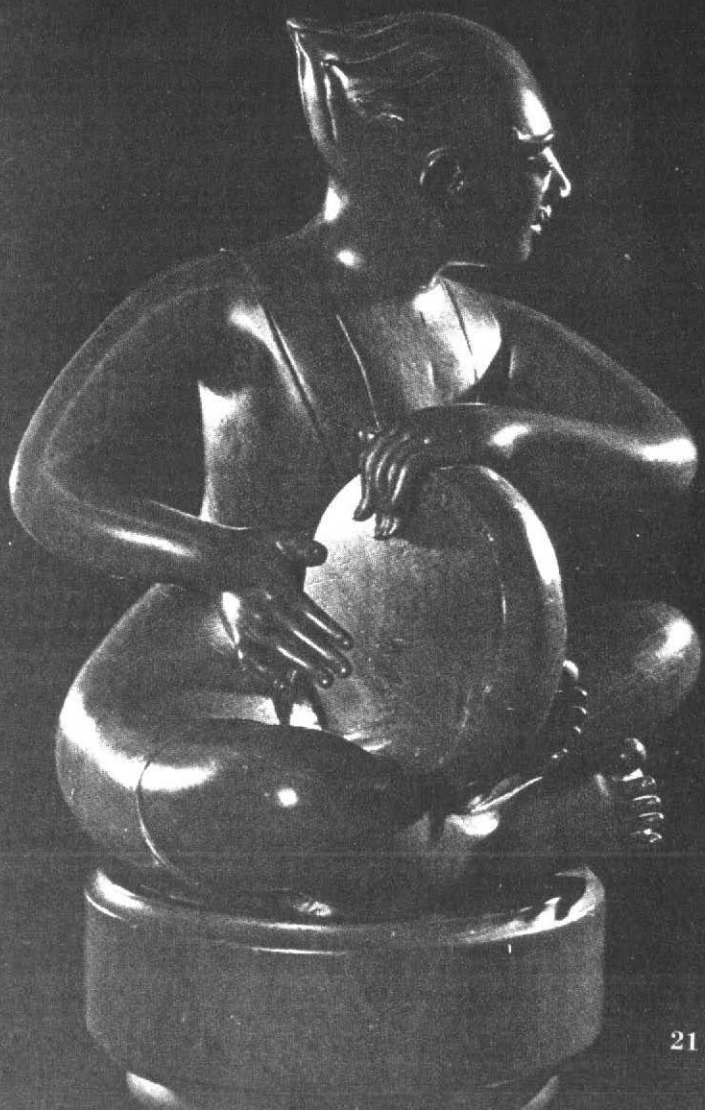
ปัจจุบันการรำในวัง เมื่อครั้งก่อนกลับเป็นสิ่งที่หาได้ยากพอ ๆ กับศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านรำไทยต้องหุบปีกแห่งความอหังการในอดีให้วัฒนธรรมตะวันตก

ในฐานะที่เรา ผู้อยู่ในยุคกระแสวัฒนธรรมตะวันตกกำลังเขี้ยวกราก หน้าที่ของเราไม่เพียงแต่หวงแหนศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านอันมีค่าอย่างยิ่งแต่เพียงเท่านั้น เรายังต้องศึกษาและดัดแปลงศิลปวัฒนธรรมที่วิจิตรพิสดารเหล่านั้นให้เหมาะสมเรียบง่ายและหลากหลายยิ่งขึ้นอีกด้วย

ข้อสำคัญที่สุดก็คือเราต้องมีจิตใจกว้างขวางพอที่จะรับรู้ และเลือกเฟ้นสิ่งที่ดีงาม กล่าวที่จะเหยียดศิลปวัฒนธรรมที่กดขี่ดูถูกชีวิตผู้คน

นาคราช แผลงฤทธิ์

ศิลปะ วัฒนธรรม

ไทย

ร้อยยา พิสุทธิ

22

“คำว่า วัฒนธรรม ดูเหมือนจะเป็นคำที่หาข้อยุติหรือขอบเขต สำหรับการเสนอทัศนคติหรือแนวคิดต่างๆ ไม่ได้ง่ายนัก ยังมี ศิลปวัฒนธรรมไทย เพิ่มเติมเข้าไปอีก ดูจะเป็นเรื่องยุ่งยากหนักยิ่งขึ้น จริงอยู่ ถ้าเราจะพิจารณาเฉพาะคำหรือพิจารณาเฉพาะตัวหนังสือ ก็อาจจะไม่มีข้อปัญหาหนัก แต่ถ้าเป็น ศิลปวัฒนธรรมไทย ที่จะตื่นคิดค้นจริงๆ แล้ว เราคงตกเถียงกันไม่รู้จบสิ้น

ศิลปวัฒนธรรมไทย จะมีความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิต พ.ศ. ๒๕๐๖ อย่างไร ก็ช่างเถอะ แต่ในที่นี้จะขอเสนอทัศนคติในลักษณะประมวลจากเหตุผลรอบตัวเท่าที่จะเป็นไปได้

ศิลปะ ควรจะกินความถึงรูปแบบทางจิตรศิลป์มากกว่าทางประยุกต์ศิลป์ ในขอบเขตที่งานศิลปะนั้นมีผลกระทบต่อขนานนามธรรมที่เป็นคุณค่าทางการกระตุนหรือสร้างจิตสำนึกที่สั่งงามต่อชีวิตในสังคม มากกว่าผลประโยชน์ทางรูปธรรมในการดำรงชีวิต เพราะการเห่อคำว่า “ศิลปวัฒนธรรม” ในช่วงเวลานั้น ส่วนหนึ่งเป็นความพยายามที่จะสร้าง

เอกลักษณ์ของชาติหรือเรียกรวบรวมความเป็นชาตินิยม เพื่อจะดำเนินกระแสวัฒนธรรมและการครอบงำของต่างชาติ ศิลปะที่พยายามสร้างจิตสำนึก สร้างค่านิยม สร้างคุณธรรมหรือสร้างเอกภาพในสังคม จึงเป็นศิลปะที่คู่ควรกับเหตุผลนี้ ซึ่งไม่น่าจะมีเป้าหมายตื่นเงินเพียงประยุกต์ศิลป์ที่มีคุณประโยชน์ทางกาย วิจิตรศิลป์ที่สร้างจิตสำนึกและการร่วมกันอยู่อย่างเป็นเอกภาพก็เช่น การแสดง วรรณกรรม ดนตรี จิตรกรรม ฯลฯ ซึ่งกางเกงยีนส์ ครกคาบ ผ้าถุง ฯลฯ ไม่น่าจะเป็นเป้าหมายหลักในแนวคิดนี้

วัฒนธรรม “ธรรมะ” ก็คือ ธรรมชาติ “ธรรมชาติ” ก็คือการใช้ชีวิตร่วมกันอย่างกลมกลืนเป็นเอกภาพ เพราะกฎของธรรมชาติก็คือกฎของการชดเชย ออมชอม และร่วมกันอยู่อย่างสันติสุข ในทัศนะนี้การกดขี่ขูดรีดจึงไม่ใช่ธรรมชาติที่จะร่วมกันอยู่อย่างสันติสุข “วัฒนธรรม” หรือ “พัฒนา” เป็นเรื่องของ การเปลี่ยนแปลงและเจริญงอกงามที่ไม่ติดแน่นตายตัวหรือคงอยู่เฉพาะอดีต ดนตรี การแสดง การรำยรำในอดีตที่ผู้คนในสังคมไม่ได้ใช้แล้ว จึงอาจจะไม่ใช่ศิลปวัฒนธรรมของ

สังคมปัจจุบันหรืออนาคต

ไทย ความเป็นไทยหรือศิลปะของชนชาติไทยทุกยุคทุกสมัยที่ปรากฏหลักฐานเหลืออยู่ เป็นรูปแบบและแนวคิดที่สัมพันธ์สอดคล้องกับการดำรงชีวิตและความเชื่อในช่วงเวลานั้น ๆ สังคมที่มีความเชื่อและการประพฤติปฏิบัติลักษณะหนึ่ง แต่กลับสร้างศิลปวัฒนธรรมอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งไม่สัมพันธ์กัน อาจจะเป็นสังคมหรือศิลปวัฒนธรรมที่จอมปลอม ซึ่งก็คงจะบีบบังคับให้เป็นไปได้เพียงช่วงเวลาสั้น ๆ เท่านั้น ความเป็นไทยในปัจจุบันจึงไม่ใช่ความเป็นไทยในอดีตทุกกระเปาะนี้ว ทั้งด้านวัตถุ รูปแบบการดำรงชีวิตและจิตใจ

งานศิลปวัฒนธรรมที่มีกันอยู่คลั่งกันขณะนี้ นั้น จึงเป็นเรื่องที่น่าจะได้มีการสอบทานพฤติกรรมและรูปแบบกันให้เด่นชัด แทนที่จะเพียงช่วยกันทำ ช่วยกันดู, ช่วยกันเชียร์อยู่เท่านั้น ซึ่งนั่นคงไม่คุ้มกับการลงทุนลงแรง และอาจจะล้มเหลวกับการสร้างทัศนคติระยะยาวก็ได้ เพราะผู้คนรุ่นใหม่ นั้น คุณค่าจะมีลักษณะคือรับทางปัญญาที่ไม่ยอมรับสิ่งใด ๆ ง่ายนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่ไม่มีอยู่จะสัมพันธ์กับชีวิตของเขา

ข้อปัญหาที่ 1

การจัดงานศิลปวัฒนธรรมไทยนั้นได้มีการระดมความคิดหรือสัมมนาหาข้อสรุป เกี่ยวกับความหมาย รูปแบบความสัมพันธ์กับสังคมและทิศทาง เพียงใดหรือไม่ หรือทำกันเพียงเพื่อแฟชั่น ความเฝื่อนในอารมณ์ หรือต้องการเพียงนำสิ่งที่มียู่หรือสิ่งหยิบฉวยได้ง่ายคายมาแสดงกันแล้วก็แสดงกันอีก โดยไม่สนใจต่อผลหรือคุณค่าทางทัศนคติและการนำไปใช้จริงแต่อย่างใด

ข้อปัญหาที่ 2

สถาบันอุดมศึกษาของชาติต้องเป็นสถาบันผู้นำในสังคมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะไม่ใช่เช่นนั้นเราจะผลิตผู้ผ่านสถาบันอุดมศึกษาไปเพื่ออะไรและทำไม สถาบันอุดมศึกษาต้องพยายามเป็นผู้นำทั้งวิชาการ ศิลปวัฒนธรรมและจริยธรรมไม่เช่นนั้นแล้วสถาบันอุดมศึกษาก็ค่าไม่ต่างไปจากกาฝากสังคม สถาบันอุดมศึกษาที่จัดงานศิลปวัฒนธรรมไทย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในทางศิลปวัฒนธรรม จึงเป็นพฤติกรรมที่ชอบควรและควรได้รับการสนับสนุนอย่างอง แต่ต้องสอบทานเหตุผลและทิศทางให้แน่ชัด

ข้อปัญหาที่ 3

จริงอยู่อดีตเป็นส่วนหนึ่งของ

วิถีทางในการดำรงชีวิต แต่ชีวิตของเราจะอยู่กับปัจจุบันและอนาคต การมองปัญหาโดยรวมอดีต ปัจจุบันและอนาคตไว้ด้วยกัน จึงน่าจะเป็นการมองปัญหาที่ถูกควร การจัดงานศิลปวัฒนธรรมไทยกันน่าจะวางเป้าหมายของงานที่แน่ชัด ไม่ใช่อะไรก็ได้ ซึ่งเป้าหมายที่น่าจะเป็นก็คือ นอกจากการแสดงผลศิลปะในรูปแบบจากอดีตแล้ว ควรจะนำเสนอรูปแบบที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับค่านิยมใหม่หรือความต้องการของคนปัจจุบันด้วย เพราะคนรุ่นใหม่ปัจจุบันคือเจ้าของวัฒนธรรมในอนาคต ซึ่งควรเป็นศิลปวัฒนธรรมที่ได้รับการสร้างสรรค์ให้่องงามแล้ว โดยไม่มงายหลงคิดว่ารูปแบบในอดีตนั้นสมบูรณ์เลิศเลอเสียจนเปลี่ยนแปลงไม่ได้ โดยสรุปแล้วเป้าหมายของงานศิลปวัฒนธรรมนั้น ควรจะแสดงความก้าวหน้าของผู้คนในสถาบันอุดมศึกษาของชาติด้วยนั่นเอง

จากที่ชนะข้างต้น เป็นทัศนะที่ปรารถนาจะเห็นความดีงามเลอเลิศ การวางแผน และผลคุ้มค่าสำหรับงานศิลปวัฒนธรรมไทย แทนที่จะเป็นงานศิลปวัฒนธรรมที่มีลักษณะจับแพะชนแกะเพียงเพื่อเป็นงานสังสรรค์ของสถาบันอุดมศึกษาของชาติเพียงเท่านั้น

ขอขอบคุณ

ทบวงมหาวิทยาลัย

สถาบันเสริมสวย (นานาชาติ) เกตุวดี-แกนดิณี

ห้องเล็อกายทิพย์

วิทยาลัยนาฏศิลป์ - กรมศิลปากร

กองพลทหารปืนใหญ่ต่อสู้อากาศยาน

โรงเรียนสอนตัดผมดวงดาว

ก.ร.ป. กลาง

บริษัท ชานินทร์อุตสาหกรรม จำกัด

บริษัท ห้างร้าน ที่ลงแจ้งความโฆษณา

เห็นอกเห็นใจกับ
เหมือนพี่เหมือนน้อง

เรานับถือคนไทย

ไทย

ด้วยอธิปไตยทางการจาก

เครื่องเสียง BT. PHENIX

ซึ่งผลิตโดยฝีมือของคนไทย

ห้างหุ้นส่วนจำกัด วินสินท์

72/2 ซอยจอมพล

ตลาดพร้าว กรุงเทพฯ 9 โทร. 5112772

อภินันทนาการจาก

นายรังสรรค์ ปาลกวงศ์ ณ อยุธยา

ร้านแจ็กกี้ เฮาส์ ออฟ แฟชั่น

762 ถ.สุขุมวิท คลองตัน พระโขนง กทม. โทร. 3911452

แสงไส้ม

ผู้ผลิตและจำหน่าย

บริษัท แสงไส้ม จำกัด

43 ถนนพระอาทิตย์ แขวงชนะสงคราม เขตพระนคร
กรุงเทพมหานคร โทร. 2813099

อภินันทนาการจาก

ธนาคารศรีนคร จำกัด

ร้านตัดเสื้อเอเชนส์

รับตัดเสื้อผ้า กางเกง สูท สุภาพบุรุษ สุภาพสตรีทุกชนิด
ด้วยฝีมือประณีต ราคาข่อมเยา

ขอสนับสนุนงานศิลปวัฒนธรรม มศว. 8 วิทยาเขต

รวมดนตรี จำกัด

จำหน่ายและรับสั่งทำเครื่องดนตรีไทยทุกชนิด
คุณภาพมาตรฐาน ราคายุติธรรม
บริการเป็นกันเอง

656/96 ถ.จรัลสนิทวงศ์ บางยี่ขัน บางกอกน้อย กรุงเทพฯ 7 โทร. 4244782

อภิธาน์นทาการจาก

บริษัทสวสมพลเอ็นจิเนียริง จำกัด

17 ถนนยุค 2 สวนมะลิ กรุงเทพมหานคร โทร.2232912, 2236168

ผู้ผลิตและจำหน่ายตู้เหล็กเก็บเอกสาร โต๊ะเหล็ก เก้าอี้ และชั้นแบบต่างๆ

มาตรฐานในการผลิตด้วยความปราณีต วัสดุอย่างดีเพื่อความคงทน สวยงาม
ราคาเขา

อภิธาน์นทาการจาก

ร้านแดนกระจำง

ขายเครื่องเขียนและแบบเรียน

จังหวัดพิษณุโลก

อภิธาน์นทาการจาก

ธนาคารเอเซีย จำกัด

สาขาพิษณุโลก

ศูนย์การช่าง

รับทำประตู เหล็กดัด ลายลูกกรงเหล็ก มุ้งลวดอลูมิเนียม
อ็อกเหล็กทุกชนิดทั้งในและนอกสถานที่

148/19 หมู่ที่ 2 ตำบลบางพูด นนทบุรี

RESEARCH AND DATA RESOURCES CO.,LTD.

25/1-2 Soi Sawasdee, Sukhumvit 31, P.O. Box 11-1061

Bangkok 11, Thailand. Tel. 391-6286, 392-1167.

Cable : DATASOURCE

Telex : TH 2779

ธนาคารกรุงเทพจำกัด

สาขามหาสารคาม

เพื่อนคู่คิด - มิตรคู่บ้าน

ขอสนับสนุนงานศิลปวัฒนธรรม มศว. 8 วิทยาเขต

อภินันทนาการจาก

ร้านวิทยากร

ศูนย์รวมเครื่องเขียนและแบบเรียน

วงเวียน หอนาฬิกา จังหวัดพิษณุโลก

WITH THE COMPLIMENT OF

STETZEL, THOMSON & CO., LTD.

REIN SURANCE UNDERWRITING MANAGERS

(BANGKOK CONTACT OFFICE),

7th FLOOR UDOM VIDHYA building,

956 RAMA IV ROAD,

BANGKOK, THAILAND, TEL : 2340750 TELEX : TH 2526 (OLYTHAI)

อธิบดีกรมการจาก
ศูนย์การค้าสุรสีห์

โทร. 258872

จำหน่ายอาคารพาณิชย์พร้อมที่ดิน

ใจกลางย่านการค้าพิษณุโลก

จังหวัดพิษณุโลก

ห้างหุ้นส่วนจำกัด ช.วิศวานิชย์

จำหน่ายอุปกรณ์ก่อสร้างทุกชนิด

โทร. 258974

หน้าสถานีรถไฟ จังหวัดพิษณุโลก

สยามสปอร์ต (SIAM SPORT)

จำหน่ายเครื่องกีฬาทุกชนิด ราคัดได้
กางเกงกีฬา เสื้อโขนแบบต่างๆ
ปลีก - ส่ง โดยราคาย่อมเยา

80 ถนนพระราม 1 ตรงข้ามวัดช้างแสง
สี่แยกเจริญผล กรุงเทพมหานคร
โทร. 2141600

ได้รับความอนุเคราะห์จาก
คุณไพศาล จงตระกูล
ผู้อำนวยการฝ่ายการตลาด

บริษัทเฟลปป์ดอตคอม ไทยแลนด์ จำกัด

พิมพ์ที่ บิสเนส ไฟกัส อินเตอร์เนชั่นแนล
183/22 ซอยสุขวิชานค้ำวารี (วัดดาวดึงษ์)
กทม. โทร. 424-1095
นายอุทัย สร้างโสภณ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

อธิบดีพนักงานจาก
สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เป็นองค์กรเพื่อศิษย์เก่า มศว. ทุกคน
และเพื่อสนับสนุน
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

